

Obsah

1.	Stát a právo v kontextu historického vývoje	17
	<i>(Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.)</i>	
1.1	Společnost předstátní a předprávní	17
1.2	Feudální stát a právo	18
1.3	Moderní stát a právo	21
2.	Základní pojmy teorie práva	28
	<i>(JUDr. Jaromír Harvánek, CSc. – JUDr. Jana Dostálová)</i>	
2.1	Vymezení pojmu a funkce práva	29
2.1.1	Co je právo?	29
2.1.2	Právo tvorba	30
2.1.3	Objektivní a subjektivní právo	30
2.1.4	Funkce práva	32
2.2	Prameny práva	33
2.2.1	Materiální a formální prameny práva	33
2.2.2	Klasifikace pramenů práva	34
2.2.3	Právní normativní akty	37
2.2.4	Lokální právo tvorba	39
2.3	Právní normy	42
2.3.1	Pojem právní normy	42
2.3.2	Subjekt, objekt, obsah právní normy	44
2.3.3	Struktura právní normy	45
2.3.4	Působnost právních norem	46
2.3.5	Aplikovatelnost, efektivnost právních norem	52
2.4	Druhy právních norem	53
2.4.1	Členění právních norem do skupin (tříd)	53
2.4.2	Třídy právních norem	54
2.5	Právní vztahy	57
2.5.1	Pojem a struktura	57
2.5.2	Předpoklady právních vztahů	58
2.5.3	Prvky právních vztahů	62
2.6	Aplikace práva	66
2.6.1	Pojem aplikace a otázky obecné	66
2.6.2	Individuální právní akty	67
2.6.3	Aplikační proces	71
2.6.4	Analogie	73
2.7	Interpretace	73

2.7.1	Pojem interpretace a obecné otázky	73
2.7.2	Objekt interpretace práva	75
2.7.3	Klasifikace interpretace	76
2.7.4	Akty interpretace práva	81
2.8	Odpovědnost	81
2.8.1	Pojem odpovědnosti	81
2.8.2	Koncepce právní odpovědnosti	83
2.8.3	Porušení právní odpovědnosti	84
2.8.4	Prvky právní odpovědnosti	86
2.9	Záruky zákonnosti	88
2.9.1	Pojem zákonnost a její záruky	88
2.9.2	Stručný přehled záruk zákonnosti	92
2.10	Systém práva	97
2.10.1	Obecné otázky	97
2.10.2	Právní odvětví	97
2.10.3	Mezinárodní a vnitrostátní právo	99
2.10.4	Evropské právo	100
2.10.5.	Některé problémy systému práva v ČR	102
3.	Základy vědy o státu	104
	<i>(Doc. JUDr. Pavel Hungr, CSc.)</i>	
3.1	Stát jako právní instituce	105
3.1.1	Znaky státu	105
3.1.1.1	Státní území	105
3.1.1.2	Obyvatelstvo	106
3.1.1.3	Režim zákonnosti	106
3.1.1.4	Systém daní a poplatků	107
3.1.1.5	Státní rozpočet	107
3.1.1.6	Státní symboly	108
3.1.2	Státní moc	108
3.1.2.1	Suverenita státní moci	109
3.1.2.2	Legitimita státní moci	109
3.1.2.3	Legalita státní moci	110
3.1.2.4	Výlučnost státní moci	110
3.1.3	Funkce státu	110
3.1.3.1	Vnitřní funkce státu	110
3.1.3.2	Vnější funkce státu	111
3.2	Státní mechanismus	111
3.2.1	Soustava státních orgánů	112
3.2.2	Státní organizace a instituce	113
3.3	Forma státu	114

3.3.1	Formy vlády	114
3.3.1.1	Formy vlády z hlediska vztahu občanů ke státní moci	115
3.3.1.2	Formy vlády z hlediska povahy, organizace a složení nejvyšších státních orgánů státu a jejich vzájemných vztahů.	117
3.3.2	Státní zřízení	118
3.3.2.1	Unitární stát	119
3.3.2.2	Složený stát	120
3.3.2.3	Svazy států	121
3.3.2.4	Integrační seskupení států	121
3.3.3	Státní režim (a právní stát)	121
4.	Základy ústavního práva	123
	<i>(JUDr. et RNDr. Vlastislav Man)</i>	
4.1	Úvod do ústavního práva České republiky	124
4.1.1	Vymezení pojmu ústavního práva	124
4.1.2	Vztah ústavního práva k jiným právním odvětvím	125
4.1.3	Prameny ústavního práva	125
4.1.4	Ústavněprávní vztahy	126
4.2	Ústava České republiky	128
4.2.1	Přijetí, koncepce a vnější forma Ústavy	128
4.2.2	Ústavní pořádek	130
4.3	Ústavní základy České republiky	131
4.3.1	Ústavní charakteristika českého státu	131
4.3.2	Území a státní hranice ČR	132
4.3.3	Unitární forma územní organizace ČR	132
4.3.4	Státní občanství ČR	133
4.3.5	Hlavní město ČR Praha	134
4.3.6	Státní symboly ČR	134
4.3.7	Další formy symbolizující ČR	135
4.3.8	Ústavní základy zahraniční politiky ČR	135
4.4	Moc zákonodárná	136
4.4.1	Základní východiska ústavní úpravy moci zákonodárné	136
4.4.2	Základní charakteristika Parlamentu	137
4.4.3	Funkcionáři a orgány Poslanecké sněmovny a Senátu	138
4.4.4	Působnost a pravomoc Parlamentu	139
4.4.5	Zákonodárný proces	140
4.4.6	Postavení člena Parlamentu	142

4.5	Moc výkonná	144
4.5.1	Základní východiska ústavní úpravy moci výkonné	144
4.5.2	Prezident republiky	144
4.5.3	Vláda	146
4.5.4	Ministerstva a jiné ústřední správní úřady	147
4.5.5	Státní zastupitelství	149
4.6	Moc soudní	150
4.6.1	Základní východiska ústavní úpravy moci soudní	150
4.6.2	Ústavní principy soudnictví	150
4.6.3	Ústavní soud	152
4.6.4	Soudy (obecné)	154
4.7	Nejvyšší kontrolní úřad	156
4.8	Česká národní banka	157
4.9	Územní samospráva	158
4.9.1	Základní východiska ústavní úpravy územní samosprávy	158
4.9.2	Obec	159
4.9.2.1	Samospráva obce	160
4.9.2.2	Přenesená působnost obce (exkurs)	162
4.9.2.3	Orgány obce	162
4.9.3	Vyšší územní samosprávné celky (kraje)	165
4.10	Základní práva a svobody	168
4.10.1	Vymezení některých základních pojmů	168
4.10.2	Základní práva a svobody v Ústavě	169
4.10.3	Listina základních práv a svobod	170
5.	Základy organizace veřejné správy a správního práva	176
	<i>(Mgr. Ivo Nejezchleb – PhDr. Mgr. Ivo Svoboda)</i>	
5.1	Reforma veřejné správy v ČR; historický pohled a vývoj	176
5.2	Pozice státní správy v systému správního práva a veřejného práva	180
5.3	Prameny a normy správního práva	186
5.4	Struktura veřejné správy v ČR	189
5.5	Formy činnosti veřejné správy	190
5.6	Správně právní odpovědnost	192
5.7	Správní řízení	194
5.8	Základy organizace veřejné správy	198
5.9	Ústřední orgány státní správy	199
5.10	Organizace místní správy s všeobecnou působností	200

5.11	Územně dekoncentrované (specializované) orgány státní správy	203
5.12.	Orgány (subjekty) zájmové samosprávy	204
6.	Organizace soudnictví <i>(JUDr. Ilona Schelleová, Dr.)</i>	206
6.1.	Soudní soustava	206
6.2	Pravomoc českých soudů	206
6.3	Okresní soudy	214
6.4	Krajské soudy	216
6.5	Vrchní soudy	221
6.6	Nejvyšší soudy	222
6.7	Současná úprava správního soudnictví	225
7.	Právní služba <i>(Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc. – JUDr. Ilona Schelleová, Dr.)</i>	231
7.1	Advokacie	232
7.1.2	Poslání advokacie	232
7.1.3	Právní úprava advokacie	233
7.1.4	Organizace advokacie	234
7.1.5	Práva a povinnosti advokáta	235
7.1.6	Způsoby výkonu advokacie	245
7.1.6.1	Advokát v řízení trestním	246
7.1.6.2	Advokát v řízení civilním	249
7.1.6.3	Advokát v řízení ve věcech správního soudnictví	251
7.1.6.4	Advokát v řízení před Ústavním soudem	251
7.2	Notářství	252
7.2.1	Poslání notářství	252
7.2.2	Právní úprava notářství	253
7.2.3	Organizace notářství	254
7.2.4	Notářská činnost	255
7.2.4.1	Sepisování notářských zápisů o právních úkonech	257
7.2.4.2	Osvědčování právně významných skutečností a prohlášení	260
7.2.4.3	Úschovy	264
7.2.4.4	Vydávání stejnopisů, opisů, výpisů a potvrzení	267
7.2.4.5	Výkon funkce komisařů v řízení o dědictví	267
7.2.4.6	Manipulace se spisy a notářskými zápisy a jejich úschova	272
7.3	Patentoví zástupci	273

7.3.1	Poslání patentových zástupců	273
7.3.2	Právní úprava patentových zástupců	275
7.3.3	Organizace patentových zástupců	275
7.3.4	Činnost patentových zástupců	277
7.4	Daňoví poradci	280
7.4.1	Poslání daňových poradců	280
7.4.2	Právní úprava daňových poradců	281
7.4.3	Organizace daňových poradců	281
7.4.4	Činnost daňových poradců	285
7.5	Soukromí soudní exekutoři	287
7.5.1	Poslání soukromých soudních exekutorů	287
7.5.2	Organizace soukromých soudních exekutorů	289
8.	Základy trestního práva	294
	<i>(JUDr. Dita Řepková)</i>	
8.1	Pojem trestního práva, jeho funkce, zásady	294
8.2	Postavení trestního práva v právním řádu ČR. Trestní právo a příbuzné neprávní obory	296
8.3	Prameny trestního práva	298
8.4	Působnost trestního zákona	299
8.5	Základy trestní odpovědnosti	303
8.5.1	Trestný čin, jeho třídění	303
8.5.2	Skutková podstata trestného činu, její třídění. Znaky skutkové podstaty	306
8.5.3	Objekt trestného činu	308
8.5.4	Objektivní stránka trestného činu	309
8.5.5	Subjekt trestného činu	313
8.5.6	Subjektivní stránka trestného činu	316
8.5.7	Omyly v trestním právu	321
8.5.8	Formy trestné činnosti , vývojová stadia trestného činu a trestná součinnost	323
8.5.9	Souběh trestných činů	329
8.5.10	Zánik trestnosti	330
8.5.11	Okolnosti vylučující protiprávnost	331
8.6	Tresty a ochranná opatření	334
8.6.1	Pojem trestu a jeho účel	334
8.6.3	Druhy trestů	335
8.6.4	Ukládání trestů	342
8.6.5	Zánik trestu a zaházení odsouzení	344
8.6.7	Ochranná opatření	345
8.7	Trestní odpovědnost mladistvých	347

8.7.1	Podstata odchylné právní úpravy	347
8.7.2	Trestání mladistvých	348
9.	Základy občanského práva <i>(JUDr. Karel Schelle, jr. – Mgr. Roman Šteffel)</i>	354
9.1	Pojem a zásady občanského práva hmotného	354
9.1.1	Pojem občanského práva hmotného	355
9.1.2	Zásady občanského práva	355
9.2	Občanskoprávní skutečnosti a občanskoprávní vztahy	357
9.2.1	Pojem a druhy	357
9.2.2	Právní úkony	358
9.2.3	Čas jako právní skutečnost	360
9.2.4	Občanskoprávní vztah	361
9.3	Věcná práva	371
9.4	Dědické právo	391
9.4.1	Zásady dědického práva	391
9.4.2	Právní úprava dědického práva	392
9.4.3	Předpoklady dědění	392
9.4.4	Dědění ze závěti	396
9.4.5	Dědění ze zákona	399
9.5	Závazkové právo	401
9.5.1	Vznik, změna a zánik závazků	401
9.5.2	Závazky z právních úkonů	404
9.5.2.1	Kupní smlouva	404
9.5.2.2	Směnná smlouva	407
9.5.2.3	Smlouva o provedení díla	407
9.5.2.4	Nájemní smlouva	411
9.5.2.5	Smlouva o postoupení pohledávky	417
9.5.2.6	Smlouva o úschově	419
9.5.2.7	Smlouva o ubytování	419
9.5.2.8	Zprostředkovatelská smlouva	420
9.5.2.9	Pojistná smlouva	421
9.5.2.10	Veřejná soutěž	423
9.5.2.11	Veřejný příslib	424
9.5.2.12	Darovací smlouva	424
9.5.2.13	Smlouva o půjčce	425
9.5.2.14	Smlouva o výpůjčce	425
9.5.2.15	Smlouva o důchodu	426
9.5.2.16	Sázka a hra	426
9.5.2.17	Spotřebitelské smlouvy	426

10.	Základy obchodního práva	428
	<i>(JUDr. et PhDr. Jaroslav Padrnos, CSc.)</i>	
10.1	Historický exkurz do právní úpravy obchodního práva v českých zemích	430
10.2	Současné pojetí obchodního práva a jeho prameny	435
10.3	Podnik	436
10.3.1	Charakteristika podniku	436
10.3.2	Hodnota podniku	437
10.3.3	Obchodní majetek, obchodní jmění, čisté obchodní jmění, čistý obchodní majetek, vlastní kapitál	437
10.4	Subjekty obchodního práva	441
10.4.1	Pozitivní vymezení subjektů obchodního práva	442
10.4.2	Negativní vymezení subjektů obchodního práva	443
10.5	Obchodní rejstřík	445
10.5.1	Charakteristika obchodního rejstříku	445
10.5.2	Sbírka listin	445
10.5.3	Rejstříkový soud	446
10.5.4	Zápisy do obchodního rejstříku	447
10.6	Podnikání podle živnostenského zákona a podle zvláštních právních předpisů	447
10.6.1	Podnikání podle živnostenského zákona	447
10.6.2	Subjekty oprávněné k provozování živnosti	450
10.6.3	Podmínky k provozování živnosti	450
10.6.4	Zánik živnostenského oprávnění a zrušení živnostenského oprávnění	452
10.6.5	Živnostenská kontrola a pokuty	453
10.7	Obchodní společnosti (obecně)	453
10.7.1	Obecná charakteristika obchodních společností	453
10.7.2	Založení společnosti	454
10.7.3	Vznik společnosti	454
10.7.4	Jednání jménem společnosti před zápisem do obchodního rejstříku	455
10.7.4	Podnikatelská seskupení a jednání ve shodě	455
10.7.5	Zrušení a zánik společnosti	458
10.8	Veřejná obchodní společnost	461
10.8.1	Základní charakteristika veřejné obchodní společnosti	461
10.8.2	Označení firmy	461
10.8.3	Založení a vznik společnosti	462
10.8.4	Práva a povinnosti společníků, základní jmění společnosti, vklady společníků	462

10.8.5	Obchodní vedení společnosti	462
10.8.6	Zisk a ztráta společnosti	463
10.8.7	Právní vztahy k třetím osobám, ručení za závazky	463
10.8.8	Zrušení společnosti	463
10.9	Komanditní společnost	466
10.9.1	Základní charakteristika komanditní společnosti	466
10.9.2	Založení a vznik komanditní společnosti	467
10.9.3	Zákaz konkurence	468
10.9.4	Rozdělení zisku a podíl na ztrátě	468
10.9.5	Právní vztahy k třetím osobám	468
10.9.6	Zrušení komanditní společnosti	469
10.10	Společnost s ručením omezeným	470
10.10.1	Základní charakteristika společnosti s ručením omezeným	470
10.10.2	Založení společnosti a vznik společnosti	470
10.10.3	Ručení za závazky vůči třetím osobám	470
10.10.4	Náležitosti společenské smlouvy	470
10.10.5	Základní kapitál společnosti	471
10.10.6	Náležitosti a přílohy k návrhu na zápis společenské smlouvy	471
10.10.7	Práva a povinnosti společníků	472
10.10.7.1	Práva společníků	472
10.10.7.2	Povinnosti společníků	472
10.10.8	Rezervní fond společnosti	473
10.10.9	Orgány společnosti s ručením omezeným	473
10.10.10	Zrušení společnosti	477
10.11	Akciová společnost	478
10.11.1	Základní charakteristika akciové společnosti	478
10.11.2	Založení akciové společnosti a její vznik	478
10.11.3	Akcie	480
10.11.4	Rezervní fond společnosti	483
10.11.5	Orgány akciové společnosti	484
10.11.6	Zrušení akciové společnosti	486
10.12	Družstvo	489
10.12.1	Právní odpovědnost za porušení závazků	489
10.12.2	Základní kapitál družstva	489
10.12.3	Založení družstva a vznik družstva	489
10.12.4	Vznik a zánik členství v družstvu	490
10.12.5	Nárok na podíl na zisku a nárok na vypořádací podíl	491
10.12.6	Orgány družstva	491

10.12.7	Zrušení, likvidace a změna právní formy družstva	492
10.13	Státní podnik	493
10.13.1	Právní postavení, majetkové postavení a poměry státního podniku	493
10.13.2	Založení a vznik státního podniku	493
10.13.3	Ručení za závazky	493
10.13.4	Orgány státního podniku	494
10.13.5	Zrušení státního podniku	494
10.14	Obchodní závazkové vztahy	494
10.14.1	Právní úprava obchodně závazkových vztahů	494
10.14.2	Vznik, změna, zajištění a zánik obchodních závazků	496
10.14.3	Smlouva	497
10.14.4	Nejčastější typy smluv	501
10.15	Burza cenných papírů	504
10.16	Cenné papíry	505
11.	Základy pracovního práva <i>(Doc. JUDr. Milan Galvas, CSc.)</i>	512
11.1	Postavení pracovního práva v systému právního řádu	512
11.2	Prameny pracovního práva	513
11.3	Individuální a kolektivní pracovní právo	514
11.4	Kolektivní pracovní vztahy	515
11.5	Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouva	515
11.6	Právní regulace na úseku zaměstnanosti	516
11.7	Pracovní poměr	517
11.8	Řízení pracovního procesu a pracovní kázeň	531
11.9	Mzda, plat a jejich náhrady	532
11.10	Péče o zaměstnance	534
11.11	Pracovní doba, práce přesčas a doby odpočinku	534
11.12	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	544
11.13	Pracovní podmínky žen a mladistvých	545
11.14	Náhrada škody	550
11.15	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	554
12.	Základy rodinného práva <i>(JUDr. Renata Veselá, Ph.D.)</i>	558
12.1	Prameny rodinného práva	558
12.2	Manželství	558
12.3	Vztahy mezi rodiči a dětmi	567

12.4	Výchovná opatření	569
12.5	Pěstounská péče	570
12.6	Určení rodičovství	571
12.7	Osvojení	574
12.8	Poručenství	576
12.9	Opatrovnictví	577
12.10	Výživné	577
13.	Základy civilního řízení <i>(JUDr. Ilona Schelleová, Dr.)</i>	580
13.1	Občanské právo procesní a civilní proces	580
13.2	Přehled pramenů civilního procesu	580
13.3	Druhy civilního procesu	582
13.4	Zásady civilního procesu	590
14.	Základy práva životního prostředí <i>(JUDr. Jana Dudová, Dr.)</i>	606
14.1	Vývoj práva životního prostředí	606
14.2	Právo a právní odpověď	608
14.3	Základní principy práva životního prostředí	609
14.4	Ústavní základy ochrany životního prostředí	611
14.5	Prostředky ochrany životního prostředí	612
14.6	Odpovědnost v právu životního prostředí	617
14.7	Organizační zabezpečení ochrany životního prostředí	619
14.7.1	Formy činnosti veřejné správy	619
14.7.2	Orgány veřejné správy	621
14.7.3	Formy činnosti orgánů veřejné správy při ochraně životního prostředí	630
14.7.3.1	Právní formy činnosti	630
14.7.3.2	Faktické úkony s přímými právními důsledky	632
14.7.3.3	Neprávní (organizační) formy činnosti veřejné správy	633
14.8	Prevence v právu životního prostředí	633
14.9	Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí	648
14.10	Zdravé životní podmínky	659
14.10.1	Právní úprava podle zákona o péči o zdraví lidu (ZPL)	660
14.10.2	Právní úprava podle zákona o ochraně veřejného zdraví (ZOVZ)	662

15.	Základy ES (EU) a komunitárního práva <i>(Doc. JUDr. Martin Janků, CSc.)</i>	682
15.1	Evropská unie	684
15.2	Evropské společenství	685
15.3	Právo ES a jeho prameny	687
15.4	Provádění komunitárního práva – komunitární soudní systém	692
15.5	Poměr komunitárního práva k vnitrostátnímu právnímu řádu	695
15.6	Instituce EU	696